

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ การศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง

ศศิรัภัทร พิพัฒน์ชนพงศา*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงาน และวุฒิการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 19 เขต จำนวน 114 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงาน และวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ร่วมปรับปรุงและพัฒนา มีส่วนร่วมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง มากกว่าคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลัง และมีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตลอดจนเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่จัดให้มีการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดเขตพื้นที่การศึกษาและมีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามมาตรา 39 กำหนดให้ “กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2548 ให้มีคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา จำนวนเก้าคนและออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการตรวจราชการ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา พ.ศ. 2560 ให้คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ วิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมา กำหนดเป็นแนวทางพิจารณาแผนการดำเนินการตามแผนที่กำหนด รวมทั้งรับทราบผลในการติดตาม ประเมินผล และนิเทศการบริหารและการดำเนินการของหน่วยงานและสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้มีการประสานการติดตาม ประเมินผล และนิเทศศึกษากับคณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเตรียมการรับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลจากหน่วยงานภายนอก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ออกประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดวิธีการสรรหา และการคัดเลือกคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ประจำปี 2560 มีใจความของประกาศว่าให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสรรหาและการเลือก จำนวนสามถึงห้าคน เพื่อดำเนินการสรรหาและการเลือกผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานและจัดการศึกษาของเขตพื้นที่

การศึกษา การปฏิรูปการศึกษาได้ให้ความสำคัญในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา โดยให้องค์คณะบุคคล เข้ามามีส่วนร่วม แต่พบว่าในระดับเขตพื้นที่การศึกษายังขาดการประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน ขาดการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาไม่สามารถติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง (นงลักษณ์ วิโลวงศ์เสถียร, 2557)

การบริหารงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ได้แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็น 9 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มนโยบายและแผน 3) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ 5) กลุ่มบริหารงานบุคคล 6) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 7) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลจัดการศึกษา 8) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา และ 9) หน่วยตรวจสอบภายใน โดยมี กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลจัดการศึกษา ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และมีศึกษานิเทศก์ หรือข้าราชการอื่นในสังกัด ทำหน้าที่ติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะเห็นว่าการบริหารงานในระดับเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา(ก.ต.ป.น.) มีส่วนช่วยขับเคลื่อน และพัฒนาการศึกษาภายใต้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน ในฐานะผู้วิจัยเป็นนักวิชาการศึกษาในสำนักติดตามและประเมินผลจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา (ก.ต.ป.น.) ภาคตะวันออก จำนวน 19 เขต ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยยึดกรอบการมีส่วนร่วม 4 ร่วมคือ 1) ร่วมวางแผน 2) ร่วมปฏิบัติ 3) ร่วมนิเทศ ติดตามและประเมินผล และ 4) ร่วมปรับปรุงและพัฒนา ตามบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา(ก.ต.ป.น.) ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงาน และวุฒิการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก จำนวน 171 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน (Cohen, 2011 หน้า 174) แต่งานวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 114 คน เพื่อความครอบคลุม

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก จำแนกเป็น 4 ร่วม คือ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมนิเทศ ติดตามและประเมินผล และร่วมปรับปรุงและพัฒนา จำแนกเป็น เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเอง โดยผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ประกอบไปด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ทำงาน และวุฒิการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามเป็นปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก ดำเนินการดังนี้

1. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
2. หาค่าสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)
3. หาค่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก ใช้การทดสอบค่าที (t - test) เมื่อเปรียบเทียบตัวแปรเพียง 2 ตัว และเปรียบเทียบตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัว ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างจะใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน สรุปได้ดังนี้

2.1 คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเขตพื้นที่การศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเขตพื้นที่การศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเขตพื้นที่การศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ร่วมปรับปรุงและพัฒนา

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก พบว่ามีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาส่วนใหญ่ ตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน ร่วมนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ตลอดจนร่วมปรับปรุงและพัฒนาซึ่งจะส่งผลต่อระบบการประกันคุณภาพของหน่วยงานและสถานศึกษา ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมในแต่ละด้านมีความสำคัญต่อการบริหาร และการตัดสินใจของผู้บริหาร ในการบริหารงานในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษา คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาต้องเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดพื้นที่การศึกษา

เพื่อเตรียมการรับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รมริฐฐ์ ศรีสวัสดิ์ (2556) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนในอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ คณะกรรมการ บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนในอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาชายน้อย บัวชมณา (ถามวโร)(2559) ศึกษาเรื่อง การมี ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการ บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ร่วมวางแผน พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมุ่งเน้น ที่คุณภาพการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดแนวทางในการติดตาม ประเมินผล และนิเทศการ บริหารและการดำเนินการของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนมีส่วนร่วมใน การพิจารณาแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ วิไลวงศ์เสถียร(2557) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา(ก.ต.ป.น.) ไปสู่การปฏิบัติงานของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของ เขตพื้นที่การศึกษา(ก.ต.ป.น.) มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายโดยมุ่งเน้นที่ คุณภาพการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ไปสู่การปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ม่วงลัพท์ (2558) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผน ปฏิบัติราชการประจำปีในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัติราชการประจำปีในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 2 ร่วมปฏิบัติ พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาโดยใช้ระบบเครือข่ายในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการประชุมสรุปผลการรายงานผลการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักษณ์ วิไลวงศ์เสถียร(2557) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา(ก.ต.ป.น.) ไปสู่การปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา(ก.ต.ป.น.) มีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ ก.ต.ป.น. ไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลา มีการติดตามตรวจสอบของ คณะกรรมการ ก.ต.ป.น. ใช้ระบบเครือข่ายในการปฏิบัติงานระดับกลุ่มและระดับบุคลากร และมีการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ รณริทธิ์ ศรีสวัสดิ์(2556) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 3 ร่วมนิเทศ ติดตาม และประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการบริหารและการดำเนินงานตามแผนงานบริหารวิชาการของสถานศึกษา รับทราบผลการติดตาม ประเมินผล และนิเทศการบริหารและ การดำเนินการตามแผน และยังมีส่วนร่วมกับกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาในการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ม่วงลัทธ์ (2558) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัตินโยบายประจำปีในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักษณ์ วิไลวงศ์เสถียร(2557) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานของ

คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา(ก.ต.ป.น.) ไปสู่ การปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และ นิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา(ก.ต.ป.น.)มีการดำเนินงานติดตาม ตรวจสอบ โดยใช้ระบบเครือข่าย วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ รมณวิญญู ศรีสวัสดิ์(2556) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 4 ร่วมปรับปรุงและพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก แสดงว่า คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษามี ส่วนร่วมในการพัฒนาแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขในการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนมีส่วนร่วมในการ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานที่ประสบความสำเร็จที่มีคุณภาพของหน่วยงานและสถานศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักขณ์ วิไลวงศ์เสถียร(2557) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานของ คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา(ก.ต.ป.น.) ไปสู่ การปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และ นิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา(ก.ต.ป.น.) มีการให้ข้อมูลย้อนกลับในการติดตามแผน/ โครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ต่อผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และนำผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ ก.ต.ป.น. ไปใช้ในการ ปรับปรุงพัฒนาการบริหารและคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก จำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์ การทำงาน อภิปรายได้ดังนี้

2.1 คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเขตพื้นที่การศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ปัจจุบันสังคมให้สิทธิของชาย และหญิงเท่าเทียมกัน ทำให้บุคคลสามารถ พัฒนาตนเอง และแสดงออกซึ่งความสามารถได้อย่างเต็มที่โดยไม่มีการแบ่งชนชั้น ไม่มีการแบ่งเพศ ซึ่งสังเกตได้จากในองค์กรต่าง ๆ ที่มีอัตราส่วนระหว่างเพศชายและหญิงใกล้เคียงกัน การศึกษาช่วยพัฒนา มุมมอง ทักษะคติของบุคคล จึงทำให้คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของ

เขตพื้นที่การศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเขตพื้นที่การศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาชายน้อย บัวขมณา (ถาวโร) (2559) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสิต นวลละออ (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมในการจัดแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเขตพื้นที่การศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนผู้อำนวยการสถานศึกษาของรัฐ ผู้แทนผู้อำนวยการสถานศึกษาของเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นเลขานุการคณะกรรมการ เมื่อพิจารณาแล้วองค์คณะประกอบด้วยบุคคลซึ่งเป็นผู้บริหาร และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูงจึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก และมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระศรีวิสุทธิเมธีบุตร(2558) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุญญาภา นิธิพิเชฐ(2559) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประจำปีงบประมาณของบุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประจำปีงบประมาณของบุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ในภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านจัดทำแผนปฏิบัติการ ไม่แตกต่างกัน

2.3 คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเขตพื้นที่การศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของ

เขตพื้นที่การศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้บริหาร เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง และมีวุฒิการศึกษาสูง จึงมีความรู้ ความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานจึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานอยู่ในระดับมากและมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระศรี วิสุทธิเมธี บุคตร (2558) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม จำแนกตาม วุฒิกการศึกษา ปริญญาตรีและมากกว่าปริญญาตรีโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีรัตน์ จุลพงศ์ (2556) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้บริหารในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงเพิ่มมากขึ้น

1.2 ด้านร่วมวางแผน คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์โครงสร้างหรือระบบการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และกำหนดแนวทางการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับโครงการ/กิจกรรมของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนร่วมการวางแผนอบรม พัฒนา คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้มากขึ้น

1.3 ด้านร่วมปฏิบัติ คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการอบรม หรือเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่บุคลากรในสายงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรในสังกัดสามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

1.4 ร่วมนิเทศ ติดตามและประเมินผล คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการประสานการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานระหว่างกลุ่มงาน หน่วยงาน หรือสถานศึกษา กับเขตพื้นที่การศึกษารวดเร็ว และยังเป็นการสร้าง ความเข้าใจให้ถูกต้อง ตรงกัน

1.6 ร่วมปรับปรุงและพัฒนา คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการนำผลวิจัยมาพัฒนาการบริหารและการดำเนินการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้มีการพัฒนางาน และแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด

2. ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาในภาพรวมระดับประเทศ เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการกำหนดบทบาท หน้าที่ ของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่สร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

2.3 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้สอดคล้องกับบริบทการปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการตรวจราชการ การติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการจัดการศึกษา พ.ศ. 2560. ค้นหามื่อ 26 มกราคม 2561แหล่งที่มา:<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/E/295/13.PDF>

กระทรวงศึกษาธิการ.พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546และที่แก้ไขเพิ่มเติม. ค้นหามื่อ 24 มกราคม 2561แหล่งที่มา:<http://www.moe.go.th/moe /th/office/power MOE2556.pdf>.

กาญจนา ม่วงลัมพ์. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี .2558

นงลักษณ์ วิไลวงศ์เสถียร. การพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา(ก.ต.ป.น.) ไปสู่การปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.สพฐ.ศษ.2557.

นิสิต นวลละออ .ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.การค้นคว้าอิสระ. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.2556.

บุญญาภา นิธิพิเชฐ. การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประจำปีงบประมาณของ
 บุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2559

พระมหาชาน้อย บัวชมณา (ถามวโร). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการ
 บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม. การค้นคว้าอิสระ. หลักสูตร
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) : มหาวิทยาลัยนครพนม. 2559.

พระศรีวิสุทธิเมธี บุคอร. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
 แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร
 การศึกษา) : มหาวิทยาลัยนครพนม. 2558.

รณริทธิ์ ศรีสวัสดิ์. การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษานครพนมเขต 2. วิทยานิพนธ์. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) :
 มหาวิทยาลัยนครพนม. 2556.

ศรียรัตน์ จุลพงศ์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอพะโต๊ะ
 จังหวัดชุมพร. มหาวิทยาลัยบูรพา. 2556